

Advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ranst

De gemeente Ranst heeft in kader van het georganiseerde openbaar onderzoek kennis genomen van het dossier Vlaamse Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de hieraan gekoppelde Plan-MER, en van de door derden ingediende bezwaren en opmerkingen. Eveneens werd er tijdens de gemeenteraad van 23 mei 2022 van gedachten gewisseld en werden er voorstellen gedaan om de bezorgdheden van onze landbouwers op te nemen in een advies aan de Vlaamse Regering. De gemeente Ranst is een landelijke gemeente, en net daarom neemt de gemeente een gezonde kritische houding aan ten aanzien van het Vlaamse stikstofakkoord.

Op basis hiervan formuleert het college van burgemeester en schepenen volgend advies:

Het gemeentebestuur sluit zich aan bij de noodzaak om de stikstofuitdaging, binnen de programmadoelstelling 2030 en de Europese Habitatrichtlijn, programmatorisch en niet geval per geval aan te pakken.

We stellen vast dat er toch wat spraakverwarring heerst over “stikstof”. In het PAS dossier gaat het specifiek over de noodzaak tot inperking van de atmosferische depositie van specifieke stikstofverbindingen (stikstofoxiden NOx en ammoniak) en niet over het onschadelijke stikstof N₂, aangezien 78% van de atmosfeer hieruit bestaat.

De belangrijkste bronnen van stikstofoxiden zijn transport (55%), industrie (19%) en landbouw(10%). De belangrijkste emissie van ammoniak is voor 95% afkomstig uit de landbouw. Beide types emissie zijn ongeveer even groot in Vlaanderen (tussen de 30 en 35 kton). In totaal is dus vooral landbouw (54%), transport (27%) en industrie (10%) verantwoordelijk voor de uitstoot.

Ranst is een landelijke gemeenten die bekend is om haar fruitteelt, maar waar eveneens nog 48 professionele landbouwbedrijven actief zijn. Deze bedrijven zijn het resultaat van hard werk door hele families en gezinnen, vaak generaties lang. Er is geen menselijke manier om een landbouwer te vertellen dat die zijn levenswerk verplicht moet stopzetten. Maar het zou nog onmenselijker zijn hen valse hoop te geven, zonder dat er zekerheid is.

Zonder de aanpak van stikstof zullen ook de landbouwers het eerste slachtoffer zijn. Voor het gemeentebestuur van Ranst moet het stikstofakkoord dan ook de sleutel zijn tot een duurzame toekomst voor onze (jonge) landbouwers; er moet een goed evenwicht gerealiseerd worden tussen ons leefmilieu, onze gezondheid en de landbouwactiviteiten in Vlaanderen. Rechtszekerheid is nodig voor elke ondernemer, ook voor landbouwers in Ranst, zodat deze kan en wil blijven investeren. Dat doel blijkt nog niet bereikt.

Er wordt terecht gewezen op de grote inspanningen die van de landbouwsector als grootste bron van uitstoot gevraagd wordt. Hierbij dient rekening gehouden met de hoeveelheid van de uitstoot, de sociale en economische meerwaarde die gegenereerd wordt omwille van deze productie, als met de mogelijke alternatieven om dezelfde meerwaarde te produceren zonder de hieraan gekoppelde uitstoot.

Het gemeentebestuur sluit aan bij de 5 belangrijkste onderdelen van de PSA: brongerichte maatregelen, een saneringsplan, een duidelijk kader voor beoordeling van activiteiten, flankerende maatregelen om een daadwerkelijke verandering in productiewijze te bewerkstelligen, en een systeem voor monitoring en benchmarken om de evolutie op te volgen.

Waar de overige onderdelen duidelijk zijn, zijn er nog veel vragen rond het “pakket flankerende maatregelen om sectorinspanningen te ondersteunen”, wat ook blijkt uit de ontvangen bezwaren en bezorgdheden. Er zijn voldoende middelen voorzien voor dit beleid, maar het moet tevens voldoende worden uitgewerkt in concrete maatregelen.

Werken aan de “bron” in economische termen is daarom niet (enkel) inperken van de productie, maar vooral zorgen dat aan de consumptiezijde de vraag daalt.

Het is positief dat een correctiemechanisme voorzien is voor kleinschalige bedrijven en voor biologische bedrijven met een impactscore lager dan 1%. Voor de categorieën die niet vervat zijn in de generieke reductiemaatregelen (geiten, schapen, konijnen,..) zal een PAS-lijst opgesteld worden. Omdat deze lijst niet voorhanden is bij het openbaar onderzoek of bij de Plan-MER, is het onduidelijk welke maatregelen voorzien zullen worden of wat de impact is op het milieu. Dit is een essentieel ontbrekend luik waardoor het vandaag niet mogelijk is om een inschatting te maken over de gevolgen of wenselijkheid. Het gemeentebestuur vraagt dat deze regeling eerst wordt uitgewerkt, zodat duidelijk wordt of dit leidt tot een merkelijke verschuiving in landbouwproductie en wat de milieugevolgen hiervan zijn. De MER is op dat vlak dan ook onvolledig.

De gevolgen van de “vrijwillige” stopzetting van bedrijven met een impactscore tussen de 20% en de 50% is eveneens onduidelijk. Het is niet duidelijk hoeveel van deze bedrijven zullen stoppen, noch hoe de lokale en bovenlokale overheid zal omgaan met die bedrijven die niet wensen in te gaan op de vrijwillige oproep die in 2023 zal gelanceerd wordt. Door het enerzijds duidelijk markeren van deze bedrijven als “donkeroranje” is het de vraag hoe neutraal er nog kan/zal gekeken worden naar deze bedrijven bij contact met de overheid.

Het gemeentebestuur van Ranst roept de Vlaamse minister van landbouw op om te bekijken hoe het verdienmodel van de landbouwer kan worden beschermd, zodat deze meer onderhoud op het einde van de maand, en hoe we onze eigen Vlaamse producten meer in de markt kunnen zetten.